

WPA Benelux

Nieuws 2021/1

WPA – Nieuwsbrief 1– 2021

- Blz. 2 Van het bestuur
- Blz. 3 jaarverslagen focusgroepen
- Blz. 5 Vietnamfazant project
- Blz. 10 Focusgroep pauwfazanten
- Blz. 16 Nieuwsflitsen
- Blz. 18 A Conservation Breeding Project for Threatened Indonesian Galliformes
- Blz. 22 Lidmaatschap 2021, agenda en nieuwe leden

Blyth Tragopaa

Tragopan blythii
Teun van de Braak

Colofon

Voorzitter

Ludo Pinceel

Secretaris

Paulo Raeymaekers

Penningmeester

Teun van de Braak

Leden

Frédéric Verstappen

Ivan Roels

Dirk Callebaut

Jaak Janssen

Michaël van Duijnhoven

Willy Tieleman

Coördinator studbooks

Ivan Roels

Website

www.wpa-benelux.info

E-mail

info@wpa-benelux.info

Hoofdredacteur Nieuwsbrief

Ludo Pinceel

Leden European Conservation Breeding Group

Ludo Pinceel

Paulo Raeymaekers

Frédéric Verstappen

Internationale contacten

Steven Vansteenkiste

Veterinaire aspecten

Loi Burger

Ereleden

Han Assink postuum

Dieter Arnolds postuum

Madelon Willemsen

Postadres secretariaat

Paulo Raeymaekers

Lage weg 37c

2470 Retie

België

Raad van Advies

R. van Bockstaele

Prof. Dr. G.M. Dorrestein

Drs. Ir. P.P. van der Lugt

Drs. Ing. Ronald Wezeman

Uitgave

De Nieuwsbrief WPA wordt 4 maal per jaar uitgegeven onder verantwoordelijkheid van de WPA-Benelux

van het bestuur

En zo is de lente in het land, de eerste eieren waarschijnlijk geraapt en de Corona-ellende een feit. Nu al meer dan een jaar!

Toen we vorig jaar onze jaarvergadering moesten cancelen en de ECBG vergadering in Budapest werd uitgesteld, dachten we nog dat het een drukke herfst zou worden. De zogenaamde tweede golf kwam echter roet in het eten gooien en ook de fazantendagen van de verschillende chapters bleven een vrome wens. Dan maar mikken op dit voorjaar? Vergeet het maar: ook nu moet alles weer eens afgelast worden; er dreigt immers een derde golf. Hopelijk is het gevaar dit najaar geweken, zodat we toch eindelijk weer eens samen kunnen zitten om nieuwtjes uit te wisselen. Wat zullen we veel te vertellen hebben.

Wij hebben ondertussen uiteraard niet stilgezeten. Onze dieren hebben nu eenmaal hun verzorging nodig en misschien hebben we, dank zij de beperking van onze andere activiteiten, wat extra tijd gevonden om onze collecties aan te vullen of extra uit te bouwen.

Ook de mensen die zich in verschillende focusgroepen en actiecomités inzetten hebben druk verder gewerkt, zij het dan meestal via online contacten. Zoom- Meet- en Team sessies behoren nu tot de routine, waar velen van ons daar een jaar geleden nog nauwelijks mee te maken kregen.

Toch gaat er niets boven een echte vergadering, liefst met een drankje en een hapje er bij en we kijken al uit naar de dag dat dat weer mogelijk wordt.

In deze nieuwsbrief vind je heel wat informatie over die voorbije activiteiten, onder meer over wat er zoal gebeurd is rond de redding van de Vietnam-fazant. De plannen om deze soort terug in haar natuurlijke omgeving uit te zetten krijgen meer en meer vorm en het is zonder meer een opsteker dat WPA hierin een van de belangrijkste medespelers is.

WPA blijft trouwens actief in de conservatie van bedreigde soorten, zowel hier (ex situ) als in de thuislanden van onze vogels (in situ) en dat maakt ons als vereniging meer dan de moeite waard.

Jaarverslagen focusgroepen

Werkgroep voor vuurrugfazanten-jaarverslag 2019

2019 was een eerder kalm jaar. Er werden opmerkelijk minder kuifloze Maleise vuurruggen gekweekt. Er konden dan ook minder vogels uitgewisseld worden. Desondanks bleven de goede contacten met de stamboekhouder behouden. De vraag naar kuifloze Maleise vuurruggen is nog steeds veel groter dan het aanbod. Vooral de hennen vormen een groot probleem. Ook de interesse naar Vieillot en gekuifde Borneo vuurrug zit in de lift. Daar waar er vroeger hiervoor weinig interesse was neemt de vraag langzaam maar zeker toe. De prelaat blijft zijn status behouden. Van alle vuurruggen stelt hij het minst eisen. Het is dan ook normaal dat hij bij de liefhebbers het meest gegeerd is. Tevens werd er over de prelaat een artikel samen gesteld met kweekervaringen. Dit verscheen in het aviornis tijdschrift van april. Hierin werd nogmaals het belang van inventarisatie benadrukt. Ook wordt op regelmatige basis info verschaft aan geïnteresseerden. Het betreft hier voornamelijk vragen over voeding, huisvesting, opfok der jongen. In dit verband is een hokbezoek steeds mogelijk.

Verslag jaaractiviteiten 2019 Tragopanen

DNA onderzoek :

- Ronde 12: resultaten ontvangen en aan deelnemers de nodige certificaten uitgereikt. 17 cabots waarvan 2 slecht, 8 satyr waarvan 0 slecht, 12 temminck waarvan 1 slecht
- Ronde 13: opgestart, resultaten ontvangen en aan deelnemers de nodige certificaten uitgereikt. 32 cabots waarvan 2 slecht, 8 satyr waarvan 1 slecht, 11 temminck waarvan 1 slecht
- Ronde 14: opgestart, 30 stalen opgestuurd naar labo voor onderzoek

Verkoop TR-ringen in 2019: satyr 243 st, temminck 295 st, cabot 156 st, totaal 491 st

35 ringen of certificaten ontvangen van overleden tragopanen

Er heeft geen overleg vergadering plaatsgevonden van de focusgroep.

21 november 2019 voordracht Aviornis Friesland : werking en doel tragopanenfocusgroep, gebruik en belang van het stamboombriefje

De bestellijst is voldaan voor Satyr en Temminck, vraag naar Cabot is gedeeltelijk kunnen worden ingevuld. De verhandelingen via de focusgroep hebben wel een langere doorlooptijd.

Geen extra tragopanen in broedleen gegeven, wel bemiddeling van de focusgroep bij ruil en verkoop van tragopanen aan dierentuinen en particulieren.

Er is een stamboek opgemaakt door EAZA van de Cabottragopanen. Alleen DNA geteste dieren en hun afstammelingen worden toegelaten. De focusgroep heeft hier ondersteuning gegeven en een verdere samenwerking afgesproken.

Planning:

2 overlegvergaderingen

Verkoop TR-ringen

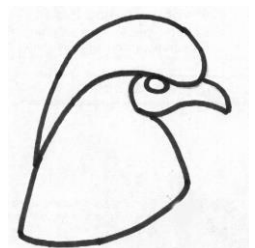
Promoten gebruik TR-ringen en terugsturen gegevens

DNA-ronde 14 afwerken. Ronde 15 opstarten indien voldoende belangstelling

De dierentuinen extra motiveren om hun tragopanen te laten onderzoeken, vooral de Cabot.

KRAAGFAZANTEN WERKGROEP: jaarverslag 2019

- 4 Vergaderingen van de werkgroep: januari- mei- augustus en november
- Activiteiten van de werkgroep:
 - internationale bemiddeling bij samenstelling fokparen en vervangen van gestorven vogels
 - import Lady Amherst fazant uit China, gestopt
 - Onderzoek naar mogelijke import routes
 - noodzakelijke kunstmatige inseminatie bij Lady Amherst door François Bernard
- Publiciteit werkgroep:
 - 21 november 2019 voordracht Aviornis Friesland
- Project 5000:
 - stamboekbeheer
 - uitbreiding met 5 nieuwe leden in 2019
 - aantal ringen verspreid binnen de werkgroep: 550
- Info Kraagfazanten Werkgroep
Victor Steenackers
Retiebaan 126-2460 Kasterlee
vic.steenackers@telenet .be

Paulo Raeymaekers
Lage weg 37c-2470 Retie
paulo.raeymaekers@skynet.be

Vietnamfazant project - een overzicht van enkele recente ontwikkelingen in Europa en in Zuid-Oost Azië.

De afgelopen maanden zijn er heel wat nieuwe ontwikkelingen bezig op verschillende fronten. In onderstaand verslag zal ik proberen een beknopt overzicht te geven.

Voor alle duidelijkheid wil ik jullie eerst er nog eens aan herinneren dat de vroegere soorten Edwards-fazant *Lophura edwardsi* en Vietnamfazant *Lophura hatinhensis* niet langer meer als aparte soort worden beschouwd.

Voortaan worden de beide types *edwardsi* en *hatinhensis* aangeduid met de gemeenschappelijke naam : Vietnamfazant – *Lophura edwardsi*.

De populaties van beide types worden afzonderlijk gehouden in EAZA-EEP – en WPA ECBG collecties.

Benelux

In maart 2020 zijn er opnieuw een reeks van 50 verenstalen van Vietnamfazanten DNA getest bij BioGenomics in Leuven (reeks 6) . 1 van deze stalen afkomstig van een stamboekdeelnemer in België, bleek een kruising te zijn van 75 % *edwardsi*- en 24 % *hatinhensis* genen. De oorzaak werd gevonden door een onderzoek van het stamboek waarbij één accidentele kruising werd vermoed bij één van de grootouders in 2014. We veronderstellen dat een hen *hatinhensis* (zonder witte staartveren) is aanzien als een hen *edwardsi* en zo gepaard met een haan *edwardsi*. Dankzij een goede stamboekvoering, hebben we de nakomelingen meteen kunnen lokaliseren bij 7 stamboekdeelnemers in België. Ondertussen zijn in deze collecties alle hybride fokdieren vervangen door > 99 % zuivere *edwardsi*. Uit voorzorg zijn alle hybride nakomelingen uit het stamboek genomen.

Verder zijn er in de Benelux ook 4 projectmedewerkers die om diverse redenen besloten hebben om hun fokpaar over te dragen aan nieuwe projectmedewerkers.

Evenals de vorige jaren verzoeken we de projectdeelnemers om enkel met natuurbroed te fokken, indien de omstandigheden dit toelaten. We willen immers een populatie vogels opbouwen die generatie na generatie erin lukt om de jongen met natuurbroed groot te brengen. Deze eigenschap mag niet verloren gaan in de reddings-populatie die we willen voorbehouden voor herintroductie in Vietnam.

Transfers binnen WPA-ECBG collecties

Nieuwe fokparen zijn er geplaatst bij 12 nieuwe stamboek medewerkers in privé collecties. Bij vroegere projectmedewerkers werden de collecties aangevuld waar nodig. De vogels die niet konden geplaatst worden binnen het stamboek werden vrijgegeven. Uiteindelijk zijn er de laatste maanden nog heel wat vogels van privé kwekers overgedragen naar de EEP populatie van de Europese EAZA dierenhuizen. Op dit moment is er nog een overschot aan hanen en een tekort aan hennen. Enkele voorziene verplaatsingen van vogels naar Frankrijk en Italië zijn nog niet kunnen doorgaan omwille van vervoerverbodsbepalingen ten gevolge van covid 19 maatregelen.

Transfers binnen EAZA-EEP collecties

In december 2020 heeft Veronika Zahradnickova, verbonden aan de dierenhuus van Praag, Tom Kapic opgevolgd als EEP stamboekhouder voor de Vietnamfazant. Deze jonge vrouw heeft een verfrissende wind doen waaien waardoor er een momentum werd gecreëerd waarbij er op een vrij organische manier een nieuw team is gevormd tussen WPA-ECBG en EAZA-EEP : Vietnam Pheasant Recommendation Team. Veronika is erin gelukt, met de hulp van Heiner Jacken en Ivan Roels (WPA-ECBG), om aanbevelingen te maken voor niet minder dan 30 nieuwe paren in Europese dierenhuizen. Bij al deze transfers zijn op dit moment 42 EAZA dierenhuizen betrokken : een nooit eerder geziene verwezenlijking ! Samenwerking is andermaal de sleutel tot succes gebleken. Vanuit WPA-ECBG zijn we in de mogelijkheid om adviezen te verstrekken voor het samenstellen van nieuwe fokparen, gebaseerd op DNA analyses (230 vogels getest inmiddels) en andere stamboekgegevens waarover we binnen WPA ECBG beschikken).

In het voorjaar 2020 hebben we vanuit WPA-ECBG erop aangedrongen bij EAZA, via Jan Dams EAZA Galliformes TAG Chair, om staalnames te organiseren van Vietnamfazanten in dierenhuus-collecties die in 2019 nafok hebben gehad met deze soort. Op korte termijn zijn er ons 15 stalen bezorgd (zowel *edwardsi* als *hatinhensis*) vanuit Europese dierenhuizen, waarvoor dank aan Jan. Uit DNA analyses, betaald door WPA Council, bleek dat 13@15 ingestuurde stalen > 99 % zuiver waren. Deze DNA geteste vogels (en ook hun directe verwanten) werden dan ook bij voorkeur geselecteerd bij het samenstellen van de 30 nieuwe paren binnen de EEP populatie. Waar nodig werden ook vogels uit de WPA-ECBG populatie, met gekend DNA profiel geselecteerd.

Volgende selectiecriteria werden toegepast :

- 1) Relatedness (verwantschap) analyse op basis van DNA data
- 2) Opfokmethode: voorkeur werd gegeven aan natuurbroed
- 3) Logistieke aspecten, ook rekening houdende met transport- en wettelijke beperkingen

In sommige gevallen waar er niet voor alle vogels DNA data beschikbaar waren, hebben we een verwantschapsanalyse gedaan d.m.v. een evaluatie van de gemeenschappelijke voorouders (tot het niveau overgrootouders – P4 : vergelijking van 2 X 30 vogels). Dit is telkens een tijdrovende bezigheid doch WPA-ECBG mag oprecht fier zijn om over deze data te beschikken. Dit is ook te danken aan de medewerking van alle stamboekdeelnemers die jaarlijks hun inventarisatieformulier nauwgezet invullen en terugbezorgen aan de stamboek coördinator.

Zoals reeds in vorige nieuwsbrieven gemeld, is er besloten op de LTMP (Long Term Management Plan) vergadering in Antwerpen in 2018 om in Zuidoost Azië meerdere satellietpopulaties uit te bouwen buiten Vietnam. Bedoeling : als de op te bouwen populatie in Vietnam onder druk komt te staan door ziektes of andere calamiteiten, kan deze populatie aangevuld worden vanuit een satellietpopulatie in Zuidoost Azië, en is er niet meteen een noodzaak om vogels uit Europe of Amerika in te voeren.

Momenteel is er al een kleine populatie in Japan en in Jurong Bird Park Singapore. In 2021 wordt alles in stelling gebracht om satellietpopulaties uit te bouwen in Taiwan en in Singapore.

Taiwan – satelliet populatie

In December 2020 zijn er 6 jonge vogels, geboren in 2019/2020, geselecteerd volgens bovenstaande selectiecriteria afkomstig van dierentuinen in Praag, Stuttgart, Chemnitz, Paignton-UK, ZSL Whipsnade-UK en WPA-ECBG collectie Droste in Duitsland.

Eind December 2020 is het transport van de 2 vogels uit Engeland mislopen, omwille van de sluiting van de kanaaltunnel en de haven van Dover, en de daaropvolgende Brexit. Alternatieve vogels werden er gevonden in Zoo Halle en bij WPA Benelux lid Firmin Roels in België. Alle 6 geselecteerde vogels zijn inmiddels ondergebracht in quarantaine in de Zoo van Praag waar we hopen deze in Juni/Juli 2021 te kunnen doorsturen naar de Zoo van Taipei in Taiwan.

Voor het transport van 2@6 vogels uit privécollecties van WPA leden in de Benelux en Duitsland naar de Zoo van Praag is sponsoring ter beschikking gesteld door WPA Duitsland (125 €) en WPA Benelux (100€). De (alternatieve) hen voor Taipei Zoo is gedoneerd door ons WPA Benelux lid Firmin Roels, waarvoor dank.

Singapore – satelliet populatie

Het was aanvankelijk de bedoeling om 1 paar Vietnamfazanten op te sturen naar Singapore vanuit Zoo Mulhouse in Frankrijk. WPA Benelux heeft voor dit project in 2018 reeds fondsen voorzien voor de aankoop en vervoer van een stamboekvogel bij ons lid Romain Lemmens in België via het Zooparc Clères (quarantaine) naar Zoo Mulhouse waar de hen is gekoppeld met een haan gekweekt in de Zoo van Mulhouse. Dit project werd geïnitieerd door ISB stamboekhouder Tobias Rahde, Zoo Berlijn, die helaas is omgekomen in een spijtig ongeval in 2020. Hierdoor is deze transfert ‘on hold ’ gezet. Ondertussen heeft Veronika Zahradnickova terug contact opgenomen met Dr. Luis Carlos Neves, Vice-President/Zoology van de Wildlife Reserves Singapore Group. Afgelopen week heeft Dr. Neves ons laten weten dat ze in de mogelijkheid zijn om 3 extra paren Vietnamfazanten uit Europa onder te brengen in Singapore Zoo of in andere dierenparken in Singapore waar deze Zoo mee verbonden is. Momenteel zijn er al 2-2 *edwardsi* aanwezig in Jurong Bird Park en 1-2 *hatinhensis* in River Safari.

Het gezamenlijk EAZA-EEP en WPA-ECBG Vietnam Pheasant Recommendation Team is ondertussen gestart met het selecteren van vogels uit onze Europese populatie op basis van DNA data, en alle andere relevante stamboekgegevens. Ook moeten we hier nu rekening houden met de afkomst van de vogels die reeds in Singapore aanwezig zijn, zodat deze satellietpopulatie kan gestart worden met 5 paren met een ruime genetische variabiliteit.

Daarnaast zijn ook nog aan de orde: quarantaine voorzien – document-technische zaken evalueren – sponsoring transportkosten bespreken en opvolgen. Veel werk aan de winkel dus om ook dit project hopelijk dit jaar te kunnen tot een goed einde te brengen

Populatie type *hatinhensis* – zonder witte staartveren

Tijdens de LTMP vergadering in Antwerpen in 2018, is er ook een discussie geweest over de integratie van *hatinhensis*- genen in de Vietnam Fazant Conservatie Populatie. Vanuit WPA-ECBG willen we dit ondersteunen op basis van voortschrijdend wetenschappelijk inzicht op basis van DNA onderzoek. Hiervoor denken we in de eerste plaats aan de integratie van type *hatinhensis* vogels zonder witte staartveren. Om deze integratie mogelijk te maken, is het belangrijk om nu de populatie van alle *hatinhensis* vogels zonder witte staartveren in kaart te brengen en goed op te volgen.

WPA Benelux heeft twee jaar geleden sponsoring voorzien om in de collectie van Ian Clark in Schotland een koppel type *hatinhensis* onder te brengen zonder witte staartveren. Ian heeft in 2020 3 koppels jonge vogels via natuurbroed gefokt uit dit paar en we hebben hem ook gevraagd om in 2021 te fokken met dit paar d.m.v. natuurbroed. De nafok van 2020 is ondergebracht bij onze WPA Int voorzitter Keith Chalmers Watson – collectie Fenton Barns en ook 1 koppel bij Chester Zoo in de UK.

Vietnam

De activiteiten van het herintroductie programma in Vietnam worden internationaal mee opgevolgd en gestuurd door het Vietnam Pheasant Recovery Team. Dit gebeurt via online (ZOOM) meetings. In dit team is WPA vertegenwoordigd door Ludo Pinceel en Jo Gregson. Andere leden zijn : Jan Dams – EAZA Galliformes TAG Chair, Simon Dowell – SSP Chester Zoo, Nigel Collar – Birdlife, Pham Tuan Anh – VietNature, Le Trong Trai – VietNature, Katharina Herrmann – Zoo Berlijn, Dr. Sonja Luz- Wildlife Reserves Singapore Group.

2020 stond in het teken van fondsenwerving, en men is er in gelukt om maar liefst 140 000 \$ fondsen bijeen te rijven, waaronder ook enkele aanzienlijke bijdragen van WPA en enkele dierentuinen waaronder Karlsruhe en Berlijn. Dit zou volstaan om dit jaar nog te starten met de bouw van een kweekcentrum in Centraal Vietnam, en ook om een project manager aan te werven om de leiding te nemen in het Le Thuy Edwards Conservation Breeding Center. Zodra een omheining zal geplaatst zijn en de nutsvoorzieningen aanwezig zijn, kan er gestart worden met de bouw van de volières en andere nodige infrastructuur. Daarna kunnen dan ook vogels uit de collectie van Hanoi Zoo naar het kweekcentrum overgebracht worden. Blijkbaar waren er vele administratieve obstakels die ervoor gezorgd hebben dat er nog niet kon gestart worden met de bouw van het kweekcentrum.

Gedragsstudie in semi-natuurlijke omgeving

Jo Gregson, WPA heeft einde 2020 een nieuwe studie opgestart waarbij de gedragingen worden nagegaan van Vietnamfazanten bij de keuze van slaapplekken, afbakenen van hun territorium, tijdens het broeden en grootbrengen van de jonge vogels. Zo zal ook worden nagegaan op welke leeftijd de jonge vogels zich onafhankelijk van hun ouders gaan gedragen. Voor deze studie zijn er 3 volwassen koppels door het Vietnam Pheasant Recommendation Team geselecteerd en overgebracht naar de (sub)tropische hallen in drie Europese dierentuinen : Burgers Zoo – Arnhem, Emmen Zoo, en ZOOM Erlebniswelt, Gelsenkirchen.

1 van deze volwassen paren is bekomen van WPA Benelux lid Renald Mackintosh. Dit paar heeft zowel in 2019 als in 2020 enkele jongen met natuurbroed grootgebracht. De vogels zijn nu voor deze studie ondergebracht in Burgers' Bush waar we hopen dat ze ook in 2021 enkele jongen kunnen grootbrengen via natuurbroed. Wie wil ons de eerste foto's bezorgen van dit paar in de Bush ? Hierbij wil ik in het bijzonder Heiner Jacken bedanken voor de logistieke en financiële steun.

Gedragstudie: invloed van radiotransmitters

Max Lehmann van de universiteit van Bonn werkt aan een masterthesis. Onderwerp : nagaan van de invloed van permanent gedragen radiozenders op het gedrag en de voedselopname van Vietnamfazanten. Deze studie zal uitgevoerd worden bij 8 koppels Vietnamfazanten, in de privécollectie van Heiner Jacken in Mönchengladbach. Deze 8 koppels waren eerder als onderwerp van hybride-experimenten van Alain Hennache, waarbij de overerving van de witte staartveren werd nagegaan in kruisingen van *edwardsi* X *hatinhensis*.

Als we er ooit mogen in slagen om een leefbare populatie Vietnamfazanten in het oorspronkelijk leefgebied te herintroduceren, zal dit het resultaat zijn van een internationale samenwerking.

Dit kan slechts over de continenten en landen heen, met de inzet van verschillende organisaties zowel van overheid, dierentuinen als privé kwekers. Daarom wil ik ook onze stamboekmedewerkers in de Benelux en Europa aanmoedigen om door te zetten en verder mee te werken aan dit bijzonder project. Er liggen wellicht nog verschillende obstakels op de weg om ons doel ooit te bereiken, maar besef dat we moeten volhouden, zeker nu we duidelijk vooruitgang boeken.

..... Natuurbroed , lekker gezellig warm dicht bij de mama, wat wil je meer ? ..

Tekst : Ivan Roels

Met inbreng info : Heiner Jacken, Veronika

Zahradnickova en Jo Gregson

Foto's : Hubert Fryca

Focusgroep PAUWFAZANTEN

Coördinator : Rick Fonteyn
Missestraat 7,
2250 OLEN
Rick.fonteyn@gmail.com
www.aviornis.be/pauwfazanten

Overzicht activiteiten Focusgroep pauwfazanten
2020.03 – 2021.03

Maart 2020

- Eerste vergadering 5 maart van de nieuwe “Focusgroep pauwfazanten”. Volgende taakverdeling werd overeengekomen:
 - Michaël Van Duijnhoven als voorzitter,
 - Rick Fonteyn als coördinator,
 - Willy Tieleman bestuurslid,
 - Ludo Pinceel als vertegenwoordiger van WPA.
- Het initiatief werd door de Covid 19 uitbraak noodgedwongen de volgende maanden op on hold gezet om dan toch te starten in december 2020 met een bevraging.

December 2020

- Inventarisatie van pauwfazantensoorten en houders in Europa, in het Nederlands, Engels, Duits, Frans en Pools, online en via de nieuwsbrief.

Januari 2021

- Uitslag inventarisatie verdeeld aan de deelnemers (verder de PF-groep genoemd) en resultaten naar de nieuwsbrief redactie verstuurd.
- Lancering van een nieuw logo voor de Focusgroep Pauwfazanten
- Opstart van een nieuw initiatief namelijk de “Requestlist” (bevraging vraag en aanbod) binnen de PF-groep. Hier word men regelmatig gebriefd over beschikbare, en gevraagde pauwfazanten en eventuele weetjes. Dit initiatief heeft als doelstelling bredere samenwerking en onderlinge betrokkenheid van de PF-groep met als positief gevolg dat er ondertussen reeds enkele liefhebbers bijgekomen zijn.

Februari 2021

- Uitgebreide bevraging online in het Nederlands, Duits en Engels met de online tool “Google Formulieren” over het houden van PF onder de PF-Groep. Het doel is de verzamelde gegevens te bundelen, vervolgens wetenschappelijk te laten analyseren en online beschikbaar te plaatsen voor de leden. De uitwerking van alle ontvangen data is voorzien voor eind 2021.
- 13/02/21 - 2de Requestlist gemailld naar de PF-groep.

Maart 2021

- Voorbereidingen nieuwsbrief en verslag WPA

Planningen 2021

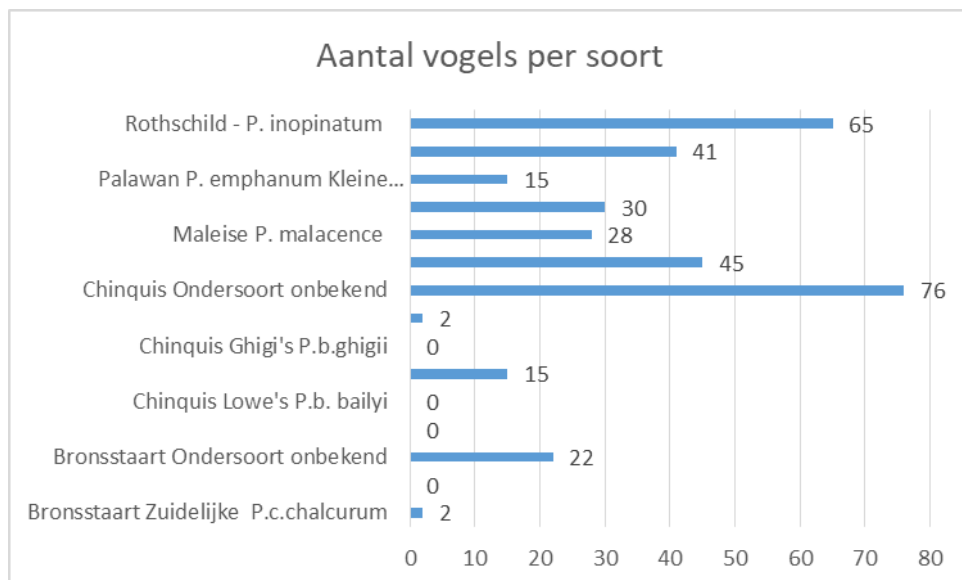
- Uitwerking van de uitgebreide bevraging van februari het houden van Pauwfazanten, zomer 2021
- Via de Requestlist verder het vraag en aanbod coördineren ter ondersteuning van de PF-groep.
- Jaarlijkse inventarisatie december 2021
- Onderzoek, haalbaarheid van het opstarten van stambomen voor het Europees vasteland.
- Onderzoek, het opzetten van collecties in beschermd milieu met geografische spreiding. hiervoor hebben er zich reeds enkele geëngageerde deelnemers voor ingeschreven.

Uitslag bevraging inventaris december 2020

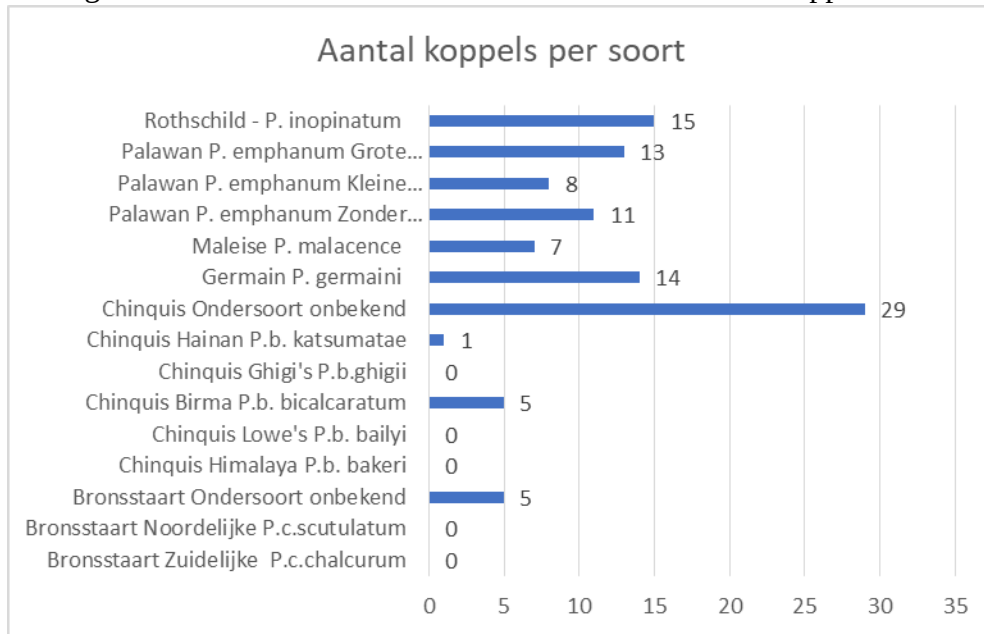
- In totaal hebben er 33 Pauwfazantenliefhebbers deelgenomen. Voor in zoverre we er zicht op hebben, bestaan de deelnemers zowel uit de “oude als nieuwe” garde. Vanuit de geëngageerde en enthousiaste reacties mochten we concluderen dat t.o.v. het initiatief de bevraging zeer positief ontvangen werd. Maar dat men zeker ook geïnteresseerd is in de uitslag!
- De 33 deelnemers zijn geografisch als volgt verdeeld: België 18, Nederland 8, Duitsland 3, Groot Brittannië 2, Franrijk 1 en Zweden 1. Als start zijn we daar dan ook zeer tevreden mee, een grote dank aan de deelnemers!
-

Aantallen

- In totaal werden er 341 pauwfazanten geregistreerd die dan weeral goed zijn voor 104 koppels, of gemiddeld een 10 tal vogels per deelnemer.

- De vogels uit 2020 werden niet mee verrekend in het aantal koppels.

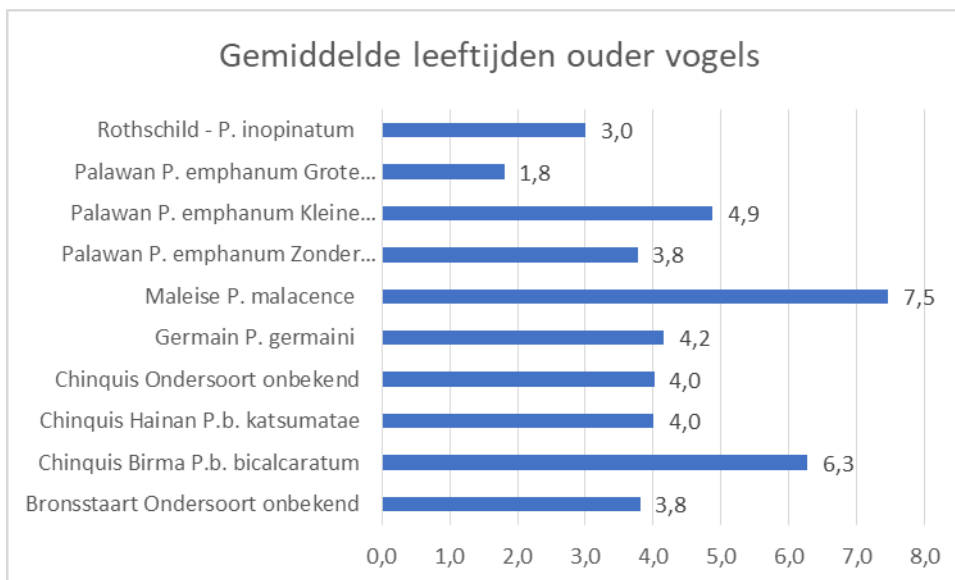
Onderstaande tabel geeft een overzicht van de regionale spreiding , uiteraard zijn de aantallen onderhevig aan het aantal inzendingen per land.

Soort	Ondersoort	Info	TOTAAL	BE	NL	GB	FR	DU	ZW	
Bronsstaart	Zuidelijke P.c.chalcurum	Volwassen								
		Jong 2020	2		2					
	Noordelijke P.c.scutulatum	Volwassen								
		Jong 2020								
P. chalcurum	Ondersoort onbekend	Volwassen	14	10				4		
		Jong 2020	8	6			2			
Chinquis P. bicalcaratum	Himalaya P.b. bakeri	Volwassen								
		Jong 2020								
	Lowe's P.b. bailyi	Volwassen								
		Jong 2020								
	Birma P.b. bicalcaratum	Volwassen	5	1		2		2		
		Jong 2020	10	5		4		1		
	Ghigi's P.b.ghigii	Volwassen								
		Jong 2020								
	P. bicalcaratum	Hainan P.b. katsumatae	Volwassen	2		2				
			Jong 2020							
Ondersoort onbekend		Volwassen	46	41	11	3		4	4	
		Jong 2020	30	8	2	3				
Germain P. germaini		Volwassen	31	14	8	5		2	2	
		Jong 2020	14	1	5	7		1		
Maleise P. malacense		Volwassen	15	10			1	4		
		Jong 2020	13	1			9	3		
Palawan	Zonder wenkbrauwstreep	Volwassen	22	15	4	3				
		Jong 2020	8	2	3	3				
	Kleine wenkbrauwstreep	Volwassen	9		1	4		4		
		Jong 2020	6			2		4		
P. napoleonis	Grote wenkbrauwstreep	Volwassen	28	28						
		Jong 2020	13	11		1	1			
Rothschild of berg - P. inopinatum		Volwassen	38	19	5	4		7	3	
		Jong 2020	27	5	3	13	3	3		
		Alg. totaal	341	177	44	56	14	41	9	

Leeftijden

- De gemiddelde leeftijd van alle oudervogels samen komt op 4,3 jaar uit wat aangeeft dat de meeste deelnemers jongere vogels en/of van gemengde leeftijd in hun bezit hebben.
- De jonge vogels van 2020 werden niet opgenomen in de berekening
- In het slechtste geval zou je volgens de grafiek denken dat de pauwfazanten maximaal 8 jaar worden maar niets is minder waar!

- Van zodra de inzendingen me bereikten was het al snel duidelijk dat de pauwfazanten, mits goede verzorging, een goede stamboom en misschien ook wel een beetje geluk, een behoorlijke leeftijd kunnen bereiken! Een overzichtje per soort:
 - De oudste pauwfazant is een Maleise haan van 1997 - 23 jaar! Proficiat hiervoor!
 - Als tweede een Chinquishen ondersoort onbekend van 1998 – 22 jaar.
 - Verder volgt dan een Palawanhen van 2004 , 16 jaar.
 - Een Rothschild van 2010 - 10 jaar.
 - Bij de Germain (haan + hen) 2010 – 10 jaar
 - En als afsluiter bij de Bronsstaart een haan van 2011 - 9 jaar.

Enkele vaststellingen:

- Bij de Chinois -en Bronsstaartpauwfazanten weten de meeste liefhebbers niet welke ondersoort men in bezit heeft. De vraag stelt zich dan ook in hoeverre die, op enkele uitzonderingen na, überhaupt nog bestaan in Europa!
- De Bronsstaart pauwfazant is in de volières het minst vertegenwoordigd en verdient dus alle aandacht!
- Tijdens verschillende contacten is me opgevallen dat liefhebbers die een haan en in enkele gevallen een hen apart hebben deze niet zomaar willen wegdoen of ruilen maar eerder blijven zoeken naar een geschikte partner en hiervoor beroep doen (of een oplossing verwachten) op de Focusgroep.
- Uit verschillende mails blijkt ook dat het geruststellend zou zijn mocht bij aanschaf raszuiverheid en verwantschappen getraceerd konden worden.
- Regelmatig werd me gevraagd naar Rothschild pauwfazanten wat de indruk gaf van moeilijk verkrijgbaar. Het aantal in de collecties was dan ook een echte aangename verrassing.

Trends

- Via de Requestlist heb ik volgende vastgesteld.
 - De Maleise wordt enorm gezocht zowel hennen als hanen.
 - Vervolgens de Germaines, vooral hennen.
 - De Rothschild regelmatig
 - De Bronsstaart pauwfazanten eerder matig.
 - De Palawan het minst, vermoedelijk zijn deze voldoende aanwezig in de huidige collecties.

Foto's CD-John Corder en Paulo Raeymaekers

Nieuwsflitsen

Ondanks gehele of gedeeltelijke Lock-downs bleef een aantal van onze focusgroepen actief.

De **Focusgroep Pauwfazanten** heeft onder impuls van Rick Fonteyn een heel nieuw elan gekregen. Een grensoverschrijdende aanpak en een degelijke analyse van de resultaten van een inventarisatie leverde een schat van gegevens op. Elders in deze nieuwsbrief lees je meer daarover.

De **Focusgroep Tragopanen** blijft trouw aan de ontwikkelde strategie van DNA testen en stamboekbeheer van zuivere dieren. Sinds kort zijn opnieuw 24 stalen aan het lab van BioGenomics te Leuven bezorgd, dit is al de 16de ronde van ons groot Tragopan DNA project. Waar er voor de Cabot-tragopaan al samengewerkt werd met Veronika Zahradnikova van de zoo van Praag, wordt dit initiatief nu uitgebreid naar de twee andere soorten. Hannah Frances Ahern, een actief Brits WPA lid, zal voor EAZA de registers van de Temminck en Satyr tragopanen in de zoo's en vogelparken bijhouden. Onze secretaris stelde een lijst samen van alle vogels die in de loop van de 15 vorige testrondes door de dierenparken werden ingezonden alsook van de dieren die door bemiddeling van de focusgroep in dierentuinen terecht kwamen. We hopen dat ook dit initiatief tot een betere samenwerking tussen instituten en private kwekers zal leiden.

Vergeet ook niet de benodigde TR-ringen te bestellen bij Paulo Raeymaekers
paulo.raeymaekers@skynet.be

Ludo Pinceel van de **Focusgroep wilde Kamhoenders (EJFG)** legde contact met Jochen Menner van Prigen Conservation Breeding Ark (PCBA) in Indonesië. Er zijn plannen om daar een centrum voor de conservatie van Galliformes te bouwen en er werd gewezen op het belang van de ondersoort *Gallus gallus bankiva* die alleen op Java en Bali voorkomt en erg zeldzaam begint te worden. Een populatie van deze vogels en een mogelijke herintroductie in het nabijgelegen reservaat zouden voor deze ondersoort van (over)levensbelang kunnen zijn. Meer informatie over dit initiatief dat door WPA HQ en verschillende chapters wordt gesponsord vind je elders in deze nieuwsbrief terug.

Ondertussen blijft onze volle aandacht uiteraard gaan naar het project ter redding van de kritisch bedreigde **Vietnam-fazant (*Lophura edwardsi*)**.

Hier heeft de Covid 19 crisis ons onrechtstreeks een dienst bewezen.

Waar het vroeger bijna onmogelijk was de sleutelfiguren voor dit project samen aan tafel te krijgen – het is in de loop van verschillende jaren maar enkele keren beperkt gelukt – biedt het online vergaderen ongekende mogelijkheden. Mensen uit Azië, Europa en de States kunnen nu met elkaar van gedachten wisselen alsof ze aan dezelfde tafel zitten. Ook het gebruik van e-mailverkeer is sterk toegenomen, wat het uitwisselen van informatie en delen van documenten vergemakkelijkt.

Zo wordt er bijna maandelijks vergaderd door het Vietnam Pheasant Recovery Team. Daar wordt de situatie in situ en ex situ besproken en worden problemen inzake sponsoring en PR behandeld. Simon Dowell, Scientific director van Chester zoo leidt deze vergaderingen waar WPA vertegenwoordigd is door Ludo Pinceel en Jo Gregson.

Een andere groep die sinds kort actief is werd opgericht op initiatief van Jan Dams die chair is van de EAZA Galliformes TAG. Het gaat hier om een internationaal gezelschap uit de VS, Singapore en Europa dat zich op de genetische aspecten van de soort toespitst. In die Genetics Group zijn naast de vertegenwoordigers van EAZA, AAZA, WAZA en uiteraard WPA ook mensen van het Research en Conservation Centre van de Antwerpse zoo betrokken. Er wordt onder meer nagegaan of er een soort bank van DNA stalen van zoveel mogelijk Vietnamfazanten kan opgericht worden, dit om genetische informatie over de wereldwijde populatie van de soort te bekomen.

Ondertussen wordt er van het door WPA-ECBG georganiseerde DNA onderzoek al dankbaar gebruik gemaakt door het Vietnam Pheasant Recommendation Team. In deze groep vinden we de EEP coördinator Veronika Zahradnikova terug, samen met Heiner Jacken en Ivan Roels, de WPA-ECBG stamboekhouders.

Dank zij het onderzoek dat in samenwerking met BioGenomics van de KU Leuven wordt gevoerd kunnen de hybriden en hun eventuele afstammelingen uit de populatie geweerd worden en beschikken we over gegevens omtrent de verwantschap van de vogels, wat het samenstellen van geschikte fokparen toelaat.

Hierover vind je ook een uitgebreid verslag terug in deze nieuwsbrief.

Hopelijk is dit overzicht een aansporing voor de andere focusgroepen om eveneens met een of ander project te starten.

A Conservation Breeding Project for Threatened Indonesian Galliformes

Jochen Menner, Roland Wirth, Simon Bruslund, John Sumampau

Prigen Conservation Breeding Ark (PCBA) is Indonesië's en 's werelds belangrijkste kweekcentrum voor sterk bedreigde Indonesische diersoorten.

Het werd opgericht in 2017 en wordt geleid door de Taman Safari Indonesia Corporation (TSI) en TSI's conservation foundation KAS in samenwerking met ZGAP.

Het gaat hier om een domein van 4 hectare, omringd door secundair tropisch oerwoud. Het bevindt zich in een rustig en afgelegen deel van de Taman Safari Prigen Zoo en is niet toegankelijk voor het gewone publiek.

Op dit ogenblik bestaat het uit zeven complexen met 203 volières voor 30 soorten bedreigde Indonesische zangvogels, een complex met vier paar Driestrepige Palmrollers (*Arctogalidia trivirgata trilineata*), een kleine soort Civetkat en een groot, sterk beplant domein voor een broedgroep van Javaanse Wrattenzwijnen (*Sus verrucosus*). Een broedcentrum voor bedreigde kromsnavelsoorten en een ruimte met 75 tanks voor sterk bedreigde vissen is bijna voltooid.

Al deze dieren worden verzorgd door een gepassioneerd team van 10 verzorgers: 8 van Indonesië en 2 van Duitsland. Om het werk bij te blijven als het centrum verder uitbreidt zullen er in 2021 bijkomende mensen aangeworven worden.

Naast de units voor conservation breeding is er een kantoorgebouw en kweekkamers voor insecten en muizen voor voederdoeleinden. Daarenboven worden er vruchten geoogst van verschillende planten in de omgeving van het kweekcentrum. Er is een persoon in dienst die zich met deze planten bezig houdt. Er werd ook een security toren opgericht om de veiligheid in het centrum te verzekeren. Het security personeel is 24/7 ter plaatse aanwezig.

Het doel van het voorgestelde project is om de nodige middelen en ruimte te voorzien om Een aantal individuen te houden als startpopulatie voor het behoud van enkele van de meest bedreigde Indonesische Galliformes soorten.

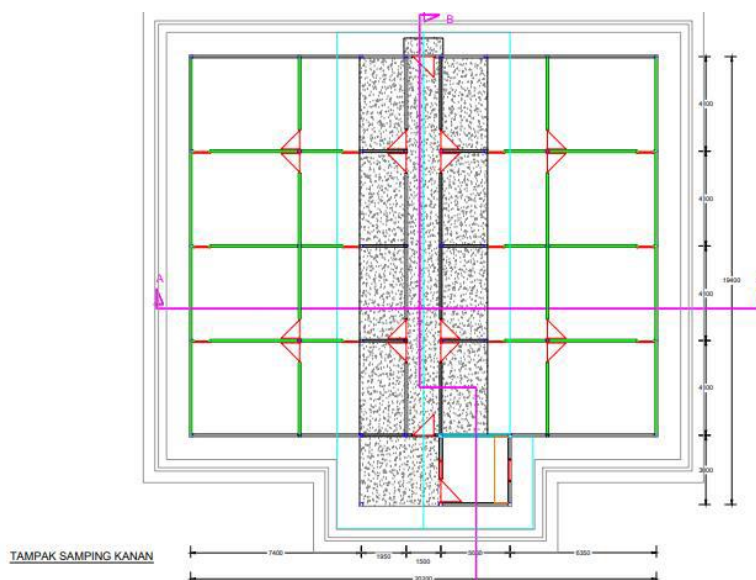

Men gaat een volièrecomplex bouwen bestaande uit 8 dubbele volières. Elke volière zal 9.25m lang, 4m breed en 2m hoog zijn. De volières zijn op te delen in twee eenheden, waardoor de vogels op 37m² of 18.5m² kunnen gehouden worden.

De twee lange zijden en de voorkant van de volières bestaan uit een bakstenen muur tot 70 cm hoog, wat geen visueel contact tussen de volières mogelijk maakt. Er wordt gebruik gemaakt van een nylon net om de volières te verdelen en alle volières zullen worden bedekt met klein draadnet, om muizen en ratten en roofdieren

zoals slangen te weren.

Gezien de locatie in de tropen, is geen binnenschuilplaats nodig. Niettemin worden alle volières aan één kant bedekt met een dak, waardoor de vogels droge voederplaatsen en beschutte slaapplekken hebben.

Bij het fokken van indonesië's meest bedreigde Galliformes soorten bij PCBA, zullen er niet alleen kleine groepen in Prigen opgezet worden, maar het is ook de bedoeling deel te nemen aan gecoördineerde internationale

conservatieprogramma's.

Met de World Pheasant Association als partner, is er het nodige netwerk en expertise om op lange termijn levensvatbare ex situ populaties van Galliformes die met uitsterven bedreigd zijn op te zetten. Er zal ook worden deelgenomen aan toekomstige herintroductieprojecten. Enkele soorten waarop zal worden gefocust:

Borneo Pauw Fazant (*Polyplectron schleiermacheri*)

Vermeld als BEDREIGD door IUCN, is deze soort beperkt tot het Borneose laagland Regenwoud. Van nature in relatief lage dichtheid, staat deze soort tegenwoordig onder hoge druk van habitatvernietiging en stroperij.

Ondertussen er is slechts één kleine ex situ bevolking in het Verenigd Koninkrijk, beheerd door WPA. Extra individuen worden gehouden door Zuidoost-Aziatische keepers, vooral op Java. De wereldwijde ex situ populatie is echter verre van stabiel en heeft extra founders nodig.

Borneo en Maleise Kuifloze vuurrug (*Lophura pyronota* en *L. erythrothalma*)

Deze soorten delen een soortgelijk lot: habitatvernietiging en meedogenloze stroperij brengen beide dicht bij het uitsterven. Beide soorten worden door de IUCN Rode Lijst als KWETSBAAR beschouwd.

De kleine ex situ populatie van de Maleise kuifloze vuurrug, die bestaat in Europa, heeft dringend behoefte aan nieuwe founders. De Borneose soort is reeds uit Europese collecties verdwenen en er bestaat vandaag geen levensvatbare ex situ populatie meer.

Bulwer-Fazant (*Lophura bulweri*)

Dit is een andere soort die endemisch is in de laaglandbossen van Borneo. Zoals zovele andere soorten van dezelfde habitat, wordt de Fazant van Bulwer bedreigd door habitatvernietiging en jacht. Daarom wordt ze door IUCN als KWETSBAAR vermeld op de Rode lijst.

De enkele individuen die in gevangenschap blijven, vormen geen levensvatbare ex situ populatie.

**De Grijsborst bospatrijs
(*Arborophila orientalis*)**

Endemisch in Oost-Java wordt deze soort steeds meer bedreigd door habitat vernietiging. Afgezien daarvan vormt de jacht een ernstigere bedreiging voor deze soort meer dan voor anderen.

Grote aantallen

Grijsborstpatrijzen worden gevangen en belanden in de dierenhandel. De IUCN Red List erkent de soort als KWETSBAAR

De weinige individuen in

Europa en in enkele Indonesische instellingen

vormen nauwelijks een levensvatbare ex situ populatie. Taman Safari ligt binnen het natuurlijke verspreidingsgebied van de soort wat toekomstige herintroductieprojecten ter plaatse mogelijk maakt.

Andere soorten kan uiteindelijk ook een prioriteit zijn voor het geval founders nodig zijn of de staat van instandhouding van de wilde populatie verandert.

Een voorbeeld hiervan is het **Bankivahoen (*Gallus gallus bankiva*)** dat steeds zeldzamer wordt in de natuur en waarvan er geen ex situ populaties bestaan.

Verschillende chapters, waaronder ook Benelux en een aantal privé personen steunen dit project financieel.

Meer info op de website: <https://www.prigenark.com/>

Lidmaatschap 2021

Het is ook nog tijd om je lidmaatschap voor **2021** te vernieuwen door een storting of overschrijving te doen op de volgende rekeningnummer:

voor het jaar 2021 zijn de gevraagde bijdrages weer onveranderd:
Gewoon lidmaatschap 25 Euro, betaling na januari 2021 27 Euro
Lid-begunstiger (fellow member) 50 Euro
Conservation-lid : 115 Euro

1093646 ING-bank Nederland

IBAN NL62INGB0001093646

BIC INGBNL2A

WORLD PHEASANT ASSOCIATION NEDERLAND-BELGIE

Wilt u bij het overmaken graag uw naam & lidgeld 2021 vermelden

Nieuwe leden

Andeweg Gerbrand
Van Vlaslaer Yoeri

Nederland
België

Agenda

- **Dit zijn voorlopige data voor 2021.**
- 3-4-5 sept 2021 WPA-Duitsland fazantendag te Vechta bij Ursula Wilmering ruigpoothoendercollectie
- 10-11 september 2021 algemene vergadering WPA-UK en fazantendag
- 25 september 2021 WPA-Benelux Fazantendag

Wie meer informatie wil, neemt best contact op met het secretariaat.